Üç Cemaat (!)

Modern Türkiye'nin siyasal hayatı, askerî vesayetin rejimi dizayn etme çabalarıyla defalarca karşılaşmış ve bu teşebbüsler her seferinde Türkiye Cumhuriyeti'ni birçok alanda senelerce geriye götürmüştür. Ancak 15 Temmuz akşamı yaşananlar önceki tecrübelerin çok ötesinde ve onlardan daha büyük oranda tahribata yol açmıştır. Bu tahribatın dinî görünümlü bir yapı tarafından gerçekleştirilmiş olması, askerî ve siyasi tahribatın ötesinde söz konusu grubun dinî algılarını da tartışma konusu yapmıştır.

Dünyada benzer örneklerine bakıldığında kendi ülkesini ateşe atmaktan çekinmeyen böylesi bir yapının çok da yalnız olmadığı daha iyi görülecektir. Bu yazıda küresel çapta örgütlenmiş ve dinî söylemi kullanarak siyasi sonuçlar elde etmeye çalışan benzer üç yapı ele alınacaktır.

Burada dikkat edilmesi gereken husus ise, dinî bir yapıya mensup olduklarını iddia eden bir grubun, sistemi nasıl bu denli büyük ölçüde çepeçevre kuşatabildiği ve devleti çöküşün eşiğine getirmeye cesaret edebildiğidir. Mevzubahis bu sorunun cevabı Fethullah Gülen'in liderliğini yaptığı bu yapının kuruluşu ve iç dinamikleri incelendiğinde daha sarih bir hale gelecektir. Ayrıca söz konusu bu cemaat yapılanmasının Katolik bir tarikat olan *Opus Dei Tarikatı* ve başka bir Hristiyan grubu olan *Moon Tarikatı* ile şaşırtıcı benzerlikleri, bu kesimin 15 Temmuz gecesindeki cinnet hallerini anlamamızı daha da kolaylaştıracaktır.

Opus Dei Tarikatı

Opus Dei Tarikatı 2 Ekim 1928 yılında Madrid'de sıradan bir papaz olan *Josemaria Escriva de Balaguery Albas* tarafından kurulan Katolik bir örgüttür. Kelime manası *"Tanrı'nın İşi"* olan bu örgütün günümüzde dünyanın çeşitli ülkelerinden 2.000'i rahip olmak üzere yaklaşık 80.000 üyesi olduğu bilinmektedir.[1]

Bu örgütün misyonu genel olarak; İncil öğretilerinin günlük hayatta uygulanmasını teşvik etmek ve toplumun her kesiminde dindarlaşma olgusunu yaymaktır. "Diyalog", "hoşgörü," "dinî araştırmalar" ve "sevgi" kavramlarını oldukça sık kullanan örgüt mensupları, yaptıkları her işte Tanrı ile bir nevi iletişim kurmak zorundadırlar. Ayrıca işlerini yerine getirirken vatandaşlarına hizmet etme ve toplumunun ilerlemesine katkıda bulunma iştiyakı içinde olmaları da öğütlenmektedir.[2]

Opus Dei tarafından gerçekleştirilen faaliyetlerden Opus Dei Tarikatı değil, faaliyeti gerçekleştiren kişilikler sorumlu tutulmaktadır. Hukuki ve mali hususlarda tek mesulün tüzel kişilikler olduğu bu örgütün faaliyetleri, tarikat mensuplarından alınan mali katkılar ve söz konusu organizasyonlara katılan katılımcılardan alınan yardımlarla gerçekleştirilmektedir. Bazı durumlarda sınırları içerisinde bulunulan devletten de yardım istenebilmekte, bunun mümkün olmadığı durumlarda tarikat mensuplarının hibelerine başvurulmaktadır.

Opus Dei Tarikatı, rahiplerden ve din adamı olmayan kişilerden oluşmaktadır. Bahsi geçen bu diğer kişiler tarikatın seküler kısmındaki işleri yürütmekle vazifelendirilmiştir. Burada Opus Dei Tarikatı'nı diğer Hristiyan örgütlerden ayıran en önemli özellik de ortaya çıkmaktadır: Opus Dei diğer Hristiyanlık öğretilerinde var olan şekliyle dünyayı terk etmek yerine bulunduğu toplum içerisine eğitim, medya, ticaret ve politika gibi kanallarla nüfuz etme stratejisi uygulamaktadır. Bu tarikatın dünya çapında 475 üniversite ve yüksek okulu, 200 koleji, 694 gazete ve dergisi, 52 radyo ve televizyon kanalı, 38 haber ajansı ve 12 sinema şirketi bulunmaktadır.[3]

Tam adı "*La Sociedad Sacerdotal de la Santa Cruz*" olan bu örgüt hiyerarşisinde astın üste mutlak ve kesin itaati söz konusudur. Burada üstlerin aldığı kararlar Tanrı'nın iradesi olarak görülmekte, astlar bu emirlere koşulsuz şartsız itaat etmekle yükümlendirilmektedir.

Bu örgütün emirlere itaat etmekle yükümlü dikkat çeken iki üye tipi vardır. Bu üye tiplerinden bir tanesi *Numerary* (Tam üye) olarak adlandırılan hiç evlenmemiş ve Opus Dei'nin evlerinde yaşayan kişilerdir. Bu kişiler kazandıkları tüm paralarını Opus Dei tarikatına bağışlamakta, karşılığında sadece yaşayabilecekleri kadar küçük bir miktar almaktadırlar. Diğer bir üye tipi ise *Supernumerary* (Yarı üye) denilen gruptur. Bunlar örgütün evlenebilen ve aileleriyle birlikte yaşamalarına izin verilen grubudur. Bu grup da gelirlerinin oldukça büyük bir kısmını Opus Dei'ye bağışlamaktadır. Söz konusu bu üye tipinin organizasyonun genel

mahiyeti hakkında çok fazla malumat sahibi olmadığı bilinmektedir.

Opus Dei'nin bütün faaliyetleri ABD merkezli olarak yürütülmektedir. Ayrıca bu tarikatın çalışmalarını yürütmesi noktasında CIA gibi istihbarat örgütlerince desteklendiği de belirtilmektedir.[4]

Moon Tarikatı

Moon Tarikatı, 1954 yılında Kuzey Kore'den Güney Kore'ye kaçan Rahip Sun Myung Moon tarafından kurulan, dünyada Moon liderliğinde bir teokrasi kurulmasını ve herkesin Korece konuşmasını amaçlayan bir tarikattır. ABD'de resmî dinî mezhep statüsündedir. Sun Myun Moon, gençliğinde İsa'nın kendisine gözükerek kendisini mesih seçtiğini ve eşiyle birlikte günahsız ve insanoğlunun gerçek ebeveynleri olduklarını, İsa'nın yarım bıraktığı işleri tamamladığını iddia etmektedir. Tarikat üyeleri *Moonie* olarak adlandırılmakta ve her pazar sabahı liderleri ve Güney Kore için dua etmektedirler.[5]

Önceleri Budist, sonradan papaz olan Sun Myung Moon tarafından kurulan Moon Tarikatı'nın resmî adı "Birleştirme Kilisesi"dir. 1951 ABD müdahalesinin hemen ardından Güney Kore'de kurulan tarikat, Güney Kore nüfusunun yaklaşık %40'ının Budistlikten Hristiyanlığa geçişini sağlamıştır.[6]

Bu tarikatta da Opus Dei ve Fethullah Gülen Cemaati benzeri üyelik sistemleri ve koşulsuz şartsız itaati içeren bir hiyerarşi göze çarpmaktadır. Ayrıca misyonlarında herkesin Korece konuşmasını amaçladıklarını ifade etmeleri, Gülen Cemaati'nin dünya çapında düzenlediği Türkçe Olimpiyatlarını hatırlatmaktadır.[7]

Gülen Cemaati

Eski adıyla *Gülen Hareketi*, bir imam, vaiz ve yazar olan Fethullah Gülen'in telkinleri ile bir araya gelen insanların oluşturduğu, 1960'ların sonunda İzmir'de vücuda gelen ve faaliyetlerini başta Türkiye olmak üzere çeşitli ülkelerde gerçekleştiren bir toplumsal hareket olarak ortaya çıkmıştır. *Gülen Cemaati*, *Hizmet Hareketi* ya da *Hizmet**[8]*** olarak da adlandırılan bu grubun dünya çapında birçok sempatizanı ve müridi bulunmaktadır.

Bu örgüt, misyonunun Kur'an-ı Kerim ve Said Nursi tarafından kaleme alınan *Risale-i Nur* öğretilerinin günlük hayatta uygulanmasını teşvik etmek olduğunu ifade etmiştir. Opus Dei Tarikatı gibi bu örgüt de "diyalog", "hoşgörü", "dinî araştırmalar" ve "sevgi" kavramlarını sıklıkla telaffuz etmektedir. Burada, bireyler yaptıkları faaliyetlerde Allah ile değil de İslam peygamberi Hz. Muhammed ile iletişim halinde olduklarını iddia etmişlerdir.[9] Bu yapılanmaya üye olan kişilere de işlerini yerine getirirken içerisinde bulundukları toplumların vatandaşlarına hizmet etme ve toplumunun ilerlemesine katkıda bulunma iştiyakı içerisinde olmaları salık verilmiştir.

Gülen Hareketi tarafından meydana getirilen organizasyonlarda da organizasyonların yürütülmesinden görevli olan kişiler sorumlu tutulmuştur. Bu örgüt, dünya çapında gerçekleştirdiği bütün faaliyetlerini, mali ve hukuki anlamda mesul tuttuğu tüzel kişilikleri aracılığıyla gerçekleştirmiş, belli başlı durumlarda sınırları içerisinde bulunduğu devletlerden de yardım talep etmiştir. Ayrıca Gülen Hareketi'nin kendisine mensup olan kişilerden *hibe* adı altında para topladığı da bilinmektedir.

Günümüz itibarıyla bir terör grubuna dönüşen bu hareket, toplumun her kesimden insandan oluşmaktadır. Bu da yapısının çözülmesini zorlaştırmaktadır; yani bu örgütün üyeleri dinî kurumlar da dâhil olmak üzere özel sektör, kamu, askeriye ve eğitim gibi birçok farklı alanda görev yapmaktadır. Bunların yanı sıra sivil düzeyde binlerce insan da bu örgüte mensuptur.

Bahsi geçen bu kişiler -dinî kurumlardaki kimseler hariç- tarikatın dünyevi kısmındaki işleri yürütmekle vazifelendirilmiştir. Türkiye'deki İslami hareketlerden bu özelliğiyle ayrılan Gülenciler eğitim, medya, ticaret ve politika gibi kanallarla toplum içerisine nüfuz etme stratejisi uygulamışlardır. Gülen Cemaati'nin 91 ülkede yaklaşık 489 lise veya ilköğretim okulu, altı üniversite ile çeşitli sayıda eğitim veya dil merkezleri vardır. Bu okullarda Türkçe dersi seçmeli olarak verilmekte; İngilizce, bulunulan ülkenin resmî dili ve bazen başka dillerde[10] de eğitim yapılmaktadır. Hareket, 1979 yılında *Sızıntı* dergisi ile yayın hayatına başlamış, ilerleyen yıllarda *Zaman Gazetesi* ve *Samanyolu Televizyonu*'nu kurmuştur. Hareketin ayrıca

Mehtap (kültür), *Samanyolu Haber* (haber), *Yumurcak* (çocuk), *Irmak* (dinî), *www.kure.tv* (internet), *Ebru* (İngilizce) ve *Dünya* (Kürtçe) adlı özel yayın yapan kanalları başta olmak üzere çok sayıda ulusal ve yerel yayın kuruluşu bulunmaktadır.[11]

Hizmet Hareketi olarak da bilinen bu cemaatin hiyerarşisi de tüm katı ideolojilerde olduğu gibi astın üstüne şartsız itaatini içermektedir. Bu cemaat yapılanmasında alınan kararların Hz. Muhammed ile istişare edilerek alındığına inanılmaktadır.

Bu yapılanma, üye tipleri noktasında da Opus Dei Tarikatı ile benzeşmektedir. Örneğin, *İmam* ve *İmame* olarak adlandırılan ya da *Abi* ve *Abla* denilen üyeler hiç evlenmemekte, tarikat evlerinde yaşayıp mensubu oldukları harekete hizmet etmektedirler. Otoritenin tamamı bu kimselerden oluşmakta, yedi kişilik istişare grubu, kıta, ülke, bölge sorumlularını bunlar içinden seçmektedir. İkinci tip üye grubuysa *Şakirt* ve *Şakirde* diye adlandırılan, cemaat içinde yetişip evlenenlerden oluşmaktadır. Bu kişiler cemaate tam üyedirler ve gelirlerinin belli bir kısmını aylık olarak cemaate öderler. Söz konusu bu ikinci grup, örgütün asıl hedefleri hakkında çok fazla bilgi sahibi değildir.[12]

Burada dikkat çeken bir diğer nokta, bu hareketin de faaliyetlerini Opus Dei gibi ABD merkezli olarak yürütmesidir.[13] Ayrıca bu örgütün de yapmış olduğu faaliyetler için CIA desteği aldığı ve CIA ile ortak hareket ettiği ifade edilmektedir.[14] Yine her iki tarikatın da Moon Tarikatı tarafından başlatılan "Dinler arası diyalog" girişimini desteklediği bilinmektedir.[15]

Söz konusu bütün bu benzerlikler, siyasetten iş dünyasına kadar hemen hemen her alanda dinî söylemler kullanarak örgütlenen bu üç tarikatın niyetini açığa çıkarmaktadır.

Bu üç tarikatın ortak özelliklerinden bir tanesi de yükselişe geçen Sovyet rejiminin ardından dünya üzerinde yayılmaya başlayan komünizmin önlenmesini sağlamaktı. Dünya siyasi tarihi Soğuk Savaş döneminde komünizmle en çok ABD'nin mücadele etmeye çalıştığını, bunun için ülkelere milyarlarca dolarlık yardımlarda bulunduğunu bizlere göstermektedir.

Opus Dei'nin kurucusu olan Papaz Balaguer'in antikomünist bir lider olduğu, bu çerçevede dikkat edilmesi gereken bir husustur. Ayrıca Fethullah Gülen'in de komünizmle mücadelede önemli girişimlerinin olduğu, bu bağlamda birçok vaazlar verdiği bilinmektedir.[16]

CIA'nin Washington temsilcisi Albay Bo Hi Pak'ın Moon Tarikatı'nın en güçlü ismi olduğu da dikkat çekilmesi gereken bir diğer gerçektir. CIA, Moon Tarikatı'nın toplumsal nüfuzunu kullanarak Dünya Antikomünist Ligi'ni örgütlemiştir. Türkiye'de kurulan komünizmle mücadele derneklerinin de Dünya Antikomünist Ligi'nin uzantısı olduğu söylenmektedir.

Reagan döneminde *Irangate*[17] skandalında boy gösteren bu tarikat, George W. Bush iktidarı döneminde de sahibi olduğu *Washington Times* gazetesiyle neo-konservatizm ve ABD saldırganlığının başlıca araçlarından biri olmuştur. Bu noktada Fethullah Gülen'in Türkiye'de yayınlanan *Zaman Gazetesi* ile *Washington Times* arasındaki sıkı iş birliği de dikkat çekmektedir.

Tüm bu benzerlikler sürekli yumuşak yüzlerini gördüğümüz Gülen Hareketi'nin kimler tarafından kontrol edildiğini 15 Temmuz gecesi kalkıştıkları darbe girişiminde hangi odaklara hizmet ettiklerini gözler önüne sermektedir.[18]Ayrıca bu kalkışma girişimi, Gülencilerin silahlı bir terör örgütü olduklarının da en kesin delili olarak tarih sayfalarına kazınmıştır.

[1] Ali Murat Yel, *Bir Katolik Tarikatı: Opus Dei,* s. 152.

[2] Yel, s. 152-153 ayrıca bk. Statutes, madde 86. 1, zikreden de Fuenmayor, Amadeo, Valentin Gomez Iglesias ve Jose Luis Illanes, 1994. *The Canonical Path of Opus Dei*, s. 34-41 (çev. William H. Stetson), Princeton, New Jersey: Scepter Publishers.

[3] Yel, s. 156, ayrıca bkz. "CIA'nın Yeşil Kuşak Projesi: Fethullah Gülen, Opus Dei ve Moon Tarikatı", http://www.dailymarkets.info/fethullah-gulen-opus-dei-ve-moon-tarikati-iliskileri/ (26.07.2016).

[4] "CIA'nın Yeşil Kuşak Projesi: Fethullah Gülen, Opus Dei ve Moon Tarikatı", http://www.dailymarkets.info/fethullah-gulen-opus-dei-ve-moon-tarikati-iliskileri/ (26.07.2016).

[5] https://tr.wikipedia.org/wiki/Moon_tarikat%C4%B1 (26.07.2016).

[6] http://www.dailymarkets.info/fethullah-gulen-opus-dei-ve-moon-tarikati-iliskileri/ (26.07.2016).

[7] "Türkçe Olimpiyatları neyi amaçlıyor", http://www.ensonhaber.com/turkce-olimpiyatlari-neyi-amacliyor-2012-06-05.html (27.07.2016).

[8] Bu hareket, girişmiş olduğu ter'rist faaliyetlerden ötürü günümüzde Fethullah Gülen Terör Örgütü/Paralel Devlet Yapılanması (FETÖ/PDY) olarak isimlendirilmektedir.

[9] "Fethullah Gülen: Peygamberimiz Türkçe Olimpiyatlarına katıldı", http://www.timeturk.com/tr/2013/07/03/peygamberimiz-turkce-olimpiyatlarina-katildi.html (26.07.201).

[10] Orta Asya'da Rusça, Afganistan'da Farsça, Afrika'da Fransızca gibi, bkz. "Gülen Hareketi" https://tr.wikipedia.org/wiki/G%C3%BClen_Hareketi (27.07.2016).

[11] Söz konusu bu yayınların ve okulların bir kısmına mevzubahis örgütün yürütmüş olduğu terörist faaliyetlerden ötürü Türkiye Cumhuriyeti Devleti tarafından kayyum atanmış ve birçoğu da kapatılmıştır. Ayrıca bkz. "Gülen Hareketi" https://tr.wikipedia.org/wiki/G%C3%BClen_Hareketi (27.07.2016).

[12] "CIA'nın Yeşil Kuşak Projesi: Fethullah Gülen, Opus Dei ve Moon Tarikatı", http://www.dailymarkets.info/fethullah-gulen-opus-dei-ve-moon-tarikati-iliskileri/ (26.07.2016).

[13] 28 Şubat sürecindeki Türkiye'nin içinde bulunduğu siyasi atmosfer sebebiyle ABD'ye giden Gülen, o tarihten bu yana Pensilvanya eyaletindeki Saylorsburg kasabasında yaşamaktadır, bkz. https://tr.wikipedia.org/wiki/Fethullah_G%C3%BClen (26.07.2016).

[14] "15 Temmuz: Örtülü CIA darbesi neden başarısız oldu?", Melahat Kemal, http://www.timeturk.com/15-temmuz-ortulu-cia-darbesi-neden-basarisiz-oldu/haber-214850 (26.07.2016).

[15] "FETÖ, Hristiyan tarikatlar gibi", http://www.sabah.com.tr/gundem/2015/10/04/feto-hiristiyan-tarikatlar-gibi (26.07.2016).

[16] "Ve yine bu devreye ait bir teşebbüs de Erzurum'da Komünizmle Mücadele Derneği'ni açma teşebbüsümüz oldu. O güne dek yalnızca İzmir'de vardı. İkincisi Erzurum'da bizim çabalarımızla açıldı. Bir arkadaşı İzmir'e gönderip tüzük getirttik. Derneği kuracaktık. Ben bir vaazdan sonra anons ettim ve gençleri Caferiye Camii önünde topladık. Gayemiz komünizme karşı örgütlenmekti." (Latif Erdoğan, *Küçük Dünyam*, İstanbul: AD Yayınları, 1995, s. 78.); bkz. http://ahmetsaltik.net/tag/komunizmle-mucadele-dernegi/ (27.07.2016).

[17] İran-Kontra skandalı veya Irangate; Ronald Reagan yönetimi sırasında Kasım 1986'da ortaya çıkan politik bir skandalın adı. ABD yönetim kademesinden bazı kişilerin İran'a silah satması ve gelirlerin yasa dışı bir şekilde Nikaragua'da dönemin solcu yönetimini devirmeye çalışan antikomünist Kontraları desteklemek için kullanılmasını kapsar, bkz. http://www.consortiumnews.com/2004/060204.html ve https://tr.wikipedia.org/wiki/%C4%B0ran-Kontra_skandal%C4%B1 (27.07.2016).

[18] FBI eski çevirmeni ve Ulusal Güvenlik Muhbirleri Koalisyonu'nun (NSWBC) kurucusu Sibel Edmonds, internet ortamında yaptığı bir söyleşide, 15 Temmuz darbe girişiminin CIA-Gülen iş birliğiyle yapılmış bir darbe provası olduğunu ifade etti. 15 Temmuz'daki darbe girişiminin iyi planlanmış darbeler kapsamında gözükmediğini belirten Edmonds, "Bana göre bu, Gülen'in piyon olarak kullanıldığı, CIA-NATO destekli bir darbe provasıdır." dedi; bkz. http://www.yeniakit.com.tr/haber/eski-fbi-calisani-asil-darbe-yolda-195343.html (27.07.2016).